

Karawancken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za millimeter stolpec

Štev. 24.

Krainburg, 25. marca 1942.

Leto 3.

Krepak oprijem letalsva

V nedeljo je bilo uničenih 54 sovjetskih letal - 23 sovražnih železniških vlakov in 300 vozil je bilo uničenih pri zračnih napadih

Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 23. marca objavilo:

Na polotoku Kerču so izpodleteli nadaljnji sovražnikovi napadi.

V ozemlju Doneca so nemške in romunske čete zavrnilo v ogorčenih bojih napade, ki so jih sovjeti izvršili z močnimi silami in oklopnjaki.

V srednjem frontnem odseku smo uničili več skupin sovražnikovih sil, ki so bile odrezane od svojih vez. Pri tem je sovražnik v dveh dneh poleg številnih ujetnikov izgubil več tisoč mrtvih kakor tudi 15 oklopnjakov, 31 topov in drugo vojno orožje.

Tudi na ostali vzhodni fronti so se nemške čete ubranile sovražnikovih napadov in imele uspeh pri lastnih napadalnih podvzetjih.

Pri zračnih napadih smo razdejali nad 300 sovražnikovih vozil vsake vrste in razdejali 23 železniških vlakov. Sovjeti so tekom včerajšnjega dne izgubili 54 letal.

V času od 18. do 22. marca smo na vzhodni fronti uničili 137 sovražnih oklopnjakov.

V severni Afriki so se dne 21. marca poražene britanske sile v prostoru vzhodno od Martube umaknile še dalje nazaj. Nemška bojna letala so v smelem napadu pred severno afrikanško obalo iz nekega konvoja, ki so ga varovale britanske pomorske bojne sile, potopile neko trgovsko ladjo z 6000 brt. Dve drugi trgovski ladji sta po bombnih zadetkih obtičali.

Na Malti so nemška lovska letala in strmoglavci dosegli bombne polne zadetke na letaliških napravah. Sedem britanskih letal smo razdejali na tleh, dva druga pa sestrelili v zračnih bojih.

Krepko delovanje zračnega orožja

Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 22. marca objavilo:

Na polotoku Kerču smo odbili ponovne sovražnikove napade. Na več odsekih ostale vzhodne fronte se vrši obojestransko živahno bojno delovanje. Podvzeti napadi nemških čet so bili uspešni.

Nadaljevali smo obstreljevanje v vojni važnih naprav v Leningradu in ugotovili učinke.

Zračno orožje je bombardiralo pristaniške naprave v Kerču in predvsem z močnimi silami bojnih in lovskih letal učinkovito poseglo v boje na tleh v ozemlju Doneca, v srednjem odseku vzhodne fronte kakor tudi južno od Ilmenskega jezera. Pri zračnih napadih na železniške naprave je bilo 24 sovjetskih vlakov z novimi pošiljkami težko zadetih in povzročili smo tudi velika razdejanja na kolodvorih za raztovarjanje. Tekom včerajšnjega dneva je sovražnik izgubil na vzhodni fronti 51 letal.

Na svirski fronti so finske zračne bojne sile dne 20. marca razdejele motorizirane sovražne kolone.

V severni Afriki smo odbili britanske sile, ko so poskušale vdreti v nemško-italijanske položaje. Z bombnimi zadetki in obstreljevanjem s krovnim orožjem smo uničili večje število britanskih izvidniških oklopnjakov in avtomobilov, dve bateriji onesposobili za boj in več letal poškodovali na tleh.

Na Malti so močne skupine nemških strmoglavcev napadale tekom celega dneva

vojaške naprave na otoku. Pri tem so bile težko zadete letališke naprave v La Venezii in šest britanskih letal je bilo razdejanih na tleh, štiri nadaljnja sovražnikova letala pa so bila sestreljena v zračnih bojih.

V Sredozemskem morju je neka nemška podmornica napadla močno zavarovan britanski konvoj in pred Sollumom potopila nek rušilec razreda »Jervis«.

Pri podjetjih proti sovražnim vojnim in prevoznim ladjam pred Kirenajko se je

posebno odlikovala podmornica pod vodstvom Kapitanleutnanta Krausa.

Nova Gvineja se buni

Stockholm, 24. marca. Med tem ko Japonci s svojim hitrim napredovanjem na Novi Gvineji ogrožajo strateško važne točke, je med bojevitimi domorodci orjaškega otoka, črnokožnimi Papui, izbruhnila divja pobuna.

Med posameznimi plemeni so vzplamteli krvavi boji, toda nasilna dejanja domorodcev se usmerjajo v glavnem proti življenju in lastnini tamkaj živčih Angležev in Avstralcev. Britanska kolonialna politika, ki se je tudi tukaj naslanjala na brutalno tlačenje in izžemanje domačinov, tudi na Novi Gvineji ni v uri nevarnosti preostala preizkušnje.

V 7 dneh uničenih 386 letal

Podmornice so zopet potopile 35.000 brt - Sobotno vojno poročilo

Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 21. marca objavilo:

Na polotoku Kerču je sovražnik brez uspeha nadaljeval svoje napade. Uničili smo nadaljnjih 16 sovjetskih oklopnjakov. V pristanišču sebastopolske trdnjave so strmoglavci potopili neko trgovsko ladjo s 4.000 brt in poškodovali nek velik tanker tako močno, da se mora šteti med izgubljene. Bombni polni zadetki so napravili velika razdejanja v neki ladjedelnici, neki elektrarni in v skladiščih gonilne snovi.

V ozemlju Doneca smo v srednjem in v severnem frontnem odseku zavrnilo nadaljnje sovjetske napade. Pri naših lastnih napadih, ki so bili uspešni, je sovražnik utrpel viške krvave izgube.

Teško topništvo je z dobrim uspehom obstreljevalo v vojni važne naprave Leningradu.

V času od 13. do 20. marca je sovjetsko zračno orožje izgubilo 386 letal; od teh je bilo 298 sestreljenih v zračnih bojih in 14 po protiletalskem topništvu, ostanek pa razdejan na tleh. V istem času smo na vzhodni fronti izgubili 22 lastnih letal.

Na Malti smo podnevi v vrsteh se napadih z razstrelilnimi bombami težkega in najtežjega kalibra bombardirali letališče La Venezia in pristanišče La Valetta. V zračnih bojih nad otokom in nad severno Afriko je sovražnik izgubil pet lovskih letal.

Nemške podmornice so pred ameriškansko obalo in pred zapadno Afriko potopile šest sovražnih trgovskih ladij s skupno 35.000 brt in neko obrežno stražno ladjo severnoameriške vojne mornarice.

Pri napadu na nek konvoj v Atlantiku je dosegla neka podmornica štiri torpedne zadetke. Zaradi močne obrambe pa ni mogla ugotoviti uspeha.

Na morju okrog Anglije je zračno orožje z bombnimi zadetki potopilo iz nekega konvoja tovorno ladjo s 4000 brt in še neko drugo večjo trgovsko ladjo.

Moštvo nekega topa za obrambo pred oklopnjaki s podčastnikom Schottom kot vodjom tega topa in poddesetnikom Müllerjem, ki je usmerjal top, je dne 15. in 16. marca na vzhodni fronti odstrelilo deset sovražnih oklopnjakov.

Pri operacijah nemških podmornic v ameriškem prostoru se je posebno odlikovala podmornica korvetnega kapitana Poskeja.

Vse sovjetske napade smo odbili

Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 20. marca objavilo:

Na polotoku Kerču je sovražnik znova napadel z močnejšimi silami. Vse napade smo po trdih bojih odbili. Uničili smo 28 sovražnih oklopnjakov. Južno od Sebastopola smo dne 18. marca z zadetkom zračnega torpeda uničili nek velik tanker.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Boj v rovih

PK-risba težkih zimskih obrambnih bojev na vzhodni fronti. (PK-Zeichnung. 44-Kriegsbericht Leitl, Waffen-44, Zander Multiplex-K.)

Mikrokokkus prodigiosus

Krainburg, 24. marca

W. K. Kaj mislimo mi Nemci o procesu, ki se odvija sedaj v Rionu, je znano. Najbrž je pa naše stališče manj interesantno kakor pa stališče Francozov samih, saj je Riom končno francoski proces, čigar potek nam more kvečjemu le pokazati, v koliko je postala Francija že noveevropska. Toda treba nam je samo pogledati naslovne strani francoskih časopisov, da ugotovimo, da je Riom tudi onstran Vozgov razočaranje. »Vzema pogum«, pravi »La Gerbe« v naslovni vrstici. »Ni prehoda«, sporoča Huisier iz Rioma v neki karikaturi o »Je suis partout« »nezaželjenemu duhu frontnega vojaka«, ki stremi za tem, da bi prišel v razpravo dvorano. »Šest mož naj je odgovornih za poraz?« pišejo najboljša peresa Francije. »Ne, mi hočemo tudi ostale krivce videti pred pregrajami Rioma! Predvsem poneumljavce naroda in zameglilce možgan od tiska in radia, ki so nas pustili v nejasnem o našem pravem položaju, one mojstre »bourrage de crane«, ki se niso šele od 10. maja 1940. naprej udejstvovali.« Tako in slično zveni skozi del šume francoskih listov.

V resnici so imeli zastupljevalci vodnjakov tak delež na usodi Francije, da ga ne moremo prezreti. Nje in pa zločinske politike bi morali obtožiti, toda ne zaradi krivde na porazu, temveč zaradi velike krivde na vojni. Njihova naloga bi bila, da bi masam pojasnili, da Nemčija v resnici ničesar ni hotela od Francije, njihova dolžnost bi bila, da bi narodu Francije povedali, da Danzig ni vreden krvi niti enega Francoza; potem bi bila končno njihova naloga, da bi svojim rojakom povedali, da je vzeti Hitlerjeve tanke prekleto resno, in ne pa, kakor so delali, v vseh teh slučajih trditi baš nasprotno.

Francoski narod je bil obdan od neke vrste Kerillis-linije, ki vsekakor — to je dokazal 2. september 1939. — ni bila defenzivne narave kakor Maginotova linija. Za tem okopom laži se je zbiral narod Duhamelov, Mauriacov, Boisov, Kerillisov, Tabousov, d'Ormessonov, Laurentov, Moriceov in kakor so se že vsi imenovali, katerih topovi so se imenovali »Paris-Soir«, »Petit-Parisien«, »ECHO de Paris« in tako dalje, in ki so imeli bolj vojno-pospeševalni učinek, kakor vsi Clairons minule »grande armee« skupaj.

Kakšen zločin je napravila ta klika in kako neizmerni delež ima na vojni krivdi, je te dni prikazal neki Francoz v svoji knjigi. Paul Allard, znani francoski vojaški pisatelj, čigar dela o poročevalnih službah različnih velesil so zbudila svoječasno veliko pozornost, je na podlagi obsežnega materiala napisal antologijo zameglitve možganov v letih 1939/40, ki je v stanju vzbuditi naše največje zanimanje. V »Guerra des Mensonges« prvokrat tvega merodajni Francoz opozoriti na sistematično poneumenje naroda, ki so ga trpeli in pospeševali merodajni oficialni krogi, in čigar žrtev je postala končno država. V tej knjigi, ki je izšla tudi v nemškem prevodu (Paul List Verlag Leipzig); zopet srečamo mnogo dobrih, starih znancev. Naletimo na lepenkaste tanke, na zašle otroke iz Abéville, na nemške uspehe, ki so bili pravzaprav neuspehi, ker se niso držali sporeda, ki nam ga je predpisala francoska radioodaja, najdemo izstradane nemške vojake, ki se pustijo ujeti za kos z maslom obloženega kruha, obtičale tanke, katerim manjka dovoz novih pošiljk, važna mesta, ki postanejo popolnoma nepomembna, ko enkrat padejo, in mnogo drugega, za kar smo imeli vedno samo nasmešek. Saj ni bila naša škoda, da so tem neumnim lažem verjeli. Od prvega do zadnjega dneva vojne so v Parizu lagali, prav tako, kakor danes naprej lažejo v Londonu, Moskvi in New Yorku.

»Laž med vojno« je francoski narod že zaradi tega verjel, ker so ga v dolgih letih miru korak za korakom prisilili navzdol na nivo, ki je sličil onemu zamorcev za ograjo njihove živalske staje. Kakšno strahotno

Nemščina metodično in praktično
Deutsch methodisch und praktisch

Dr. F. J. Lukas
59. LEKCIJA

Wörter
anbei — zraven
angeben (ich gab an, ich habe angegeben)
— označiti, naznaniti

Aufgabestempel

Aufsender: _____

Postanweisung

auf _____, wörtlich: _____

An _____ in _____

Stroße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk: _____

Eingetragen durch: _____

Am _____

Reichsmark _____

AW _____

Polstermark _____

Einlieferungsschein
— Sorgfältig aufbewahren —
(in Ziffern) _____ Reichsmark _____ AW _____

Empfänger: _____

in _____

Aufgabennummer _____ Aufgabestempel _____

Postannahme _____

(Raum für Vermerke des Absenders für seinen eigenen Geschäftsbetrieb)

Zum Aufkleben der Reichsmark durch den Absender (Gebührenhöhe umseitig)

anhängen — obesiti, natvesti komu kaj
Anmeldung (w) — prijava
aufbewahren — shraniti
Aufgabennummer (w) — oddajna številka
Aufgabestempel (m) — oddajni pečat
Aufgabezettel (m) — oddajni listek
aufkleben — prilepiti
Aufschrift (w) — naslov, napis
Behältnis (s) (die Behältnisse) — posoda (posode)
benutzen — rabiti
besonderer, -e, -es — poseben
Bescheinigung (w) — potrdilo
Bestimmungs-Postanstalt (w) — naslovna pošta
Betrag (m) — vsota, znesek
betrifft — glede na, se nanaša na
Bote (m) — sel
Buchungsnummer (w) — vpisna številka
dgl. (dergleichen) — slično, podobno
Doppel (s) (Duplikat) — prepis
Eilbote (m) — hitri sel
Einlieferungsschein (m) — dostavni list, list izročitve

Oddajni pečat

Odpošiljatelj: _____

Postna nakaznica

na _____ v besedah: _____ Reichsmark _____

Gosp. _____

Cesta, hišna št., del zgradbe, nadstropje: _____

Vplačano _____

Se nanaša na (račun, blagajniški list, vpisna št., pri davkih, vrsta davka in št.): _____

Dostavni list
(Dobro hranite!)

Reichsmark _____ AW _____

(v številkah)

Prejemnik: _____

Stev. odhoda _____

Oddajni pečat _____

Postna opazka _____

Postno povzetje _____

Tukaj naj prilepi odpošiljatelj znamke
Pristojbine zadaj!

Odpošiljateljeve opazke za lastni obrat

eintragen — vpisati
einzahlen — vplačati
Empfänger (m) — prejemnik
erforderlich sein — potreben biti
Freigebühr (w) — pristojbina
Gebäudeteil (m) — del zgradbe
Gebührensatz (m) — višina pristojbine
gegebenenfalls — v slučaju
gemeinsam — skupen
Gewicht (s) — teža
gleich (gleich hoch) — enako (enako visok)
Kassenzeichen (s) — blagajniški znak
kennzeichnen — označiti
Konto (s) — račun
Leergut (s) — prazno blago
Mitteilung (w) — sporočilo, naznanilo
Nachnahme (w) — povzetje (poštno)
niederschreiben — zapisati
obehauf — zgoraj
Postanweisung (w) — poštna nakaznica
Postscheckkonto (s) — poštni čekovni račun

Ein Postcheckkonto spart Arbeit, Zeit und Geld

Anmeldung bei der Zustellpostanstalt

Eine Postanweisung kostet		Eine Überweisung		Ankunftsstempel
bis 10 RM	20 RM	von	Konto zu Konto	
" 25 "	30 "	kostet nichts		
" 100 "	40 "			
" 250 "	60 "			
" 500 "	80 "			
" 750 "	1 RM			
" 1000 "	1 RM	20 RM		

Bestätigung des Empfängers
Umstehenden Betrag erhalten

(Name) _____

Zustellvermerk _____

Einlieferungsschein
(Bitte, nicht zu Mitteilungen für den Empfänger zu benutzen)

Sendung (w) — pošljatev
sorgfältig — skrbljiv, skrben
Steuer (s) — davek
überweisen — odkazati
umseitig — na drugi strani,
umstehend bezeichnet — na prejšnji (drugi) strani označen
unversiegelt — nezapečaten
unzulässig — nedovoljen, nepripusten
unzustellbar — nedostavljiv
Vermerk (m) — opazka
vermerken — opaziti, zaznamovati
versenden, ich versandte, ich habe versandt — razposlati
versiegeln — zapečatiti
Wertpaket (s) — vrednostni zavoj
Zahlkarte (w) — poštna položnica
Zusatz (m) — dostavek
zustellen — dostaviti
Zustellpostamt (s) — dostavni poštni urad

Poštne čekovni račun vam prištedi mnogo dela in denarja

Poštna nakaznica stane:		Odkazanje		Pečat dostavnega poštnega urada
do 10 RM	20 RM	od poštne	ček, računa na	
" 25 "	30 "	ček, računa na	poštne ček, račun	
" 100 "	40 "	ne stane nič		
" 250 "	60 "			
" 500 "	80 "			
" 750 "	1 RM			
" 1000 "	1 RM	20 RM		

Potrdilo prejemnika
Označeno vsoto sem sprejel(a)

(Ime) _____

Dostavna opomba.

Dostavni list
(Prosim, ne uporabljajte ga za poročila prejemniku.)

Redewendungen
zur gefälligen Beachtung! — v opozorilo, prosim pazite! izvolite upoštevati
Auskunft erteilen — poročati, pojasniti.

Dekle z ladje mrtvih

Alexander pl. Thayer

VLJUDEN RAZGOVOR IN — KITAJSKI PRAZNIKI

»Mlada dama ni izstopila v Kantonu, častitljivi gospod brat!« je izjavil kitajski policijski nadzornik.

»Za božjo voljo, kje je torej? Nekje je morala vendar ostati.«

»Ne bodite vendar tako neučakljivi, častitljivi mladi moj brat,« je odgovoril Kitajec. »Z naglico se ne da nič doseči. Dekle je letelo v Peiping!«

»V Peiping? Da bi vendar...« Aguilu se je domislil, da mora biti človek napram kitajskemu tovarišu še enkrat bolj vljuden.

»Kajne z letalom, ki vozi po voznem redu? Kdaj dospe to letalo v Peiping?«

»Letalo po voznemu redu vozi samo dvakrat na teden. V torek in petek. Če je pa petek kitajski praznik, vozi v četrtek. Ako je četrtek, da se poslužim vaših dnevnikov, tak dan, ki sledi kakšnemu kitajskemu prazniku, vozi letalo v soboto. Če pa je sobota...«

»Dovolj, dovolj. Ali se je torej odpeljala z letalom po voznem redu?«

»Ne, častitljivi mladi moj brat. Ni tako. Danes je namreč praznik svetih žab, ki ga v Kantonu sicer v petek...«

»S katerim letalom je dekle odletelo!« Aguilu bi bil najrajše skočil iz kože.

»S posebnim letalom,« je končno izjavil Kitajec. Obupal je nad tem, da bi pojasnil temu nedoumljivemu Evropejcu pomen in smoter kitajskih praznikov.

PTIČICA JE POBEGNILA

Za to tudi ni imel več prilike. Nadzornik Aguilu je bil skočil v svoje letalo, med bučanjem propelerja pilotu nekaj rjovel v ušesa in zaloputnil vrata. Nadzornik Shün Tsu Lüang je moral paziti, da se je umaknil iz viharja, ki ga je naenkrat razbrzdal zračni vijak.

Nato je letalo jadorno zabrnelo, se dvignilo od tal in napravilo še enkrat krog nad letališčem, potem pa letelo v smeri proti Peipingu, kakor so takrat imenovali Peking.

Tokrat je bil preveč razburjen, da bi mogel spati. Ker policijski nadzorniki, najsi so te ali one narodnosti, nikoli ne čitajo kriminalnih romanov, je Aguilu rajši reševal križanko. Pomiril je s tem svoje živce, in s tem se je kratkočasil med dolgo vožnjo.

Končno so se na obzorju pojavili vitki in gostorazčlenjeni stolpi kitajskih templjev in pagod v Peking. Nekaj minut pozneje je letalo pristalo na centralnem letališču. Prvi, ki je nadzornika Aguilu pozdravil, je bil policijski nadzornik Shün Tsi Lang.

»Kdaj je pristalo letalo iz Kantona?« je bilo Aguilovo prvo vprašanje.

»Sploh ni pristalo,« je izjavil Shün Tsi Lang. »Danes ga sploh ne bo. Kajti tokrat praznujemo v petek...« »Že vem, že vem,« mu je Aguilu zelo nevljudno odrezal beseda.

»Praznik zelenih žab. Ampak letalo, ki ga jaz iščem, je posebno letalo. Najeto posebno letalo.«

»Vem, vem, neko tako bi moralo priti,« je izjavil Kitajec. »Bilo je, da se tako izrazim, javljeno.«

»In kje je sedaj?«

»To vedo bogovi, častitljivi moj brat. Vrnilo se je. Najela ga je neka evropejska dama. Ta je pilotu naročila, naj leti v neko drugo mesto.«

»V katero mesto vendar? Vi sinovi neba! V katero mesto?«

»Tega nam ni sporočila in zato je tudi nismo vprašali,« je izjavil Shün Tsi Lang. »Dama je naročila letalo in lahko leti z njim, kamor hoče. Kršili bi vljudnost napram tujcem, ako bi bili tako radovedni in spraševali po tem. Mi smo dobili poročilo tudi samo zaradi tega, da nihče ne bi skrbel zaradi letala.«

»Proč, proč, in nikdar je ne bom videl!« je tarnal Aguilu. Nato se je vsedel v neko rikšo in se dal prepeljati v svoj hotel. Tam si je dal prirediti vročo kopel in nato zaspal, kakor da je ubit.

PREBIT VOD OLJA POKAŽE SLED

Drugo jutro je nadzornik Aguilu, dobro spočit, sveže obrit in v nanovo zlikanih hlačah sedel pred hotelom ter si dal po nekem kitajskem dečku snažiti škornje, medtem ko je sam čital »China Daily News«. Ne samo, ker je bil posebno vesel tega časopisa, ampak ker je bila dolžnost vsakega portugalskega policijskega nadzornika, da

je čital ta največji časopis daljnega vzhoda. Tu je zazrl neko kratko poročilo, ki ga je naravnost elektriziralo:

»Nezgodna nekega posebnega letala«

»Včeraj zvečer je moralo pri Futschau zaradi razpoke v vodu olja zasilno pristati posebno letalo, ki ga je najela neka inozemka. Letalo je pri tem priletelo na neko, zaradi nalivov zadnjih dni odmočeno njivo in se prevrnilo. Pilot ni bil poškodovan. Potnica v letalu, gospodična Eknäsuaoni, si je zlomila ključnico. Gospodična Eknäsuaoni leži v bolnišnici v Futschau in se ji je zdravje že obrnilo na bolje.

»Nebo naj blagoslovi vse razpocene vode olja in zlomljene ključnice,« ze vzkliknil Aguilu in na mah poskočil. Niti opazil ni, da je imel le en škorenj osnažen na lesk, dočim je drugi bil še prašen, in da je poleg njega tekkel, vreščal in se drl kitajski deček. Končno je dojel položaj in vrgel fantu novce, ki ga je ta pohlepno pobral.

Ko je Aguilu vstopil v sobo svojega pilota, je ta ležal še v blazinah.

»Kvišku, Pereira, na noge! Takoj morava startati. Našel sem jo!« »Tristo medvedov, v Peipuigu ste jo našli?«

»Ne, ne v Peipingu. V Futschau!«

»No, potemtakem dekleta še vendar nimate?«

»Seveda ne, če boste še dolgo govorili,« je zavpil nad njim Aguilu. »Imam jo pač samo v prenešenem pomenu, v časopisu, vem, kje je. Če ne boste v 10 minutah...«

(Dalje prihodnjik)

Osnovni pojmi o kmetijskih strojih

(Nadaljevanje s 5. strani.)

čunske formule naj računa po sledeči formuli:

$$S_0 = \frac{M_0 \times M_e}{S_0}$$

Enako lahko izračunamo, kolikšna mora biti pogonska jermenica na pogonski (motorjevi) osi, s tem, da množimo število potrebnih obratov strojeve osi s premerom strojeve jermenice v cm in množek delimo s številom obratov pogonske (motorjeve) osi: Formula se glasi:

$$M_0 = \frac{S_0 \times S_e}{M_0}$$

Nadalje lahko izračunamo število obratov, ki jih bo imela os stroja pri določenem številu motorjevih obratov in pri določenih premerih motorjeve in strojeve jermenice, ako množimo premer gonilne (motorjeve) jermenice s številom njenih, t. j. motorjevih obratov in množek delimo s premerom jermenic na stroju. Formula je v tem primeru:

$$S_0 = \frac{M_0 \times M_0}{S_0}$$

Končno lahko izračunamo tudi, koliko obratov dela motorjeva os, ako pomnožimo premer gnane, t. j. strojeve jermenice s številom njenih obratov ter množek delimo s premerom pogonske (motorjeve) jermenice. Formula:

$$M_0 = \frac{S_0 \times S_e}{M_0}$$

Pripominjamo, da ima pogonska os elektromotorjev za kmetijske svrhe največkrat okoli 1400 obratov na minuto. Pri bencinskih motorjih pa število obratov ni enakomerno, marveč narašča in pada, kakor ga obremenjujemo z delom in v kolikor mu dovajamo goriva. Povprečno imajo bencinski motorji za kmečko rabo okoli 1000 obratov. Pri vitlih (der Göppel) ima končna pogonska os navadno 60—70 obratov na minuto, če hodi vprežna žival v koraku 3,6 km na uro. To pa velja le za takozvane ležeče vitle.

Pri najnavadnejših kmetijskih strojih je potrebno, da napravi n. pr. delovna os (boben) mlatilnice približno 1200 obratov na minuto, slamoreznica 120—160 obratov, cirkularka 1800—3000, sadni mlin 110 obratov itd. Vendar so pri strojih raznih tovarn in različnih tipov precejšnje razlike in je treba tozadevno vedno točno vedeti, pri kakšnem številu obratov delovne osi ta ali oni stroj izvršuje svoje delo najpopolnejše in z najmanjšo porabo moči.

Opozorjamo tudi, da je za izračunavanje pravilne prestave potrebno, od števila obratov jermenice pogonskega stroja, oz. pri vsaki prestavi s pomočjo jermenic, odbiti približno 5% zato, ker vsak jermen več ali manj spodsava na jermenici. Pri motorju s 1400 obrati računamo torej, da jih ima samo 1330.

Pri sestavljenih prestavah ali transmisijah izračunamo celotno sorazmerje števila obratov med pogonsko in delovno osjo tako, da pomnožimo med seboj razmerja vseh posameznih prestav. Ako je torej celotna prestava sestavljena iz treh prestav v razmerju 1:3, 1:4 in 1:2, je razmerje med številom obratov prve (pogonske) in zadnje (delovne) osi: $3 \times 4 \times 2 = 24$, ne pa morda $3+4+2 = 9$, kot marsikdaj gospodar napačno računa in povzroči z napačno prestavo polom pri stroju.

Prestave nazaj gredo po istem načelu: pri mešanih prestavah navzgor in navzdol pa posamezna delna razmerja množimo in delimo; n. pr. prestava 4:1 (navzdol); celotno razmerje števila obratov je torej: $1 \times 8 : 4 = 1 : 2$, to je, prenosna os se vrti 8krat hitreje kot pogonska, a delovna os

4krat počasneje kot prenosna, zato dela delovna os samo 2krat večje število obratov kot pogonska os.

Kolikor manjša je gnana jermenica ali kolo od gonilnega, oz. kolikokrat večje je število njenih obratov od obratov gonilne jermenice ali kolesa, tolikokrat večjo pogonsko silo potrebuje za svoj pogon. Nasprotno potrebuje gnana večja jermenica, oz. kolo z manjšim številom obratov, načeloma toliko manjšo pogonsko silo v istem razmerju. Upoštevati pa moramo, da se mnogo pogonske sile porazgubi vsled odpora oz. trenja osi v ležajih, vsled trenja jermenov ob platišča, zob med seboj itd. Zato je potrebno za vsako prestavo priradunati nekaj več sile. Iz navedenega dejstva pa razvidimo tudi, kako važna je pri stroju pravilna namestitvev jermenov in koles, skrbno izdelani in pravilno namazani ležaji itd.

Cetudi se s prestavami zvišuje poraba pogonske sile, vendar radi njih pridobi na enakomernosti teka, zaradi vztrajnosti teka koles in jermenic v prestavah.

Prestave naj načeloma ne bi presegle, posebno ne pri jermenicah, razmerja 1:5 med posameznimi osmi, nadalje naj bi bil pri jermenicah prenosih razmah osi vsaj štirikrat večji kot premer obeh osi skupaj.

Jermenici na jermenicah tečejo z določeno brzi no, katero lahko izračunamo tako, da premer gonilne jermenice, izražen v metrih (16 cm = 0.16 m) množimo s 3.14, dobljeni množek pa s številom njenih obratov na minuto. Dobljeno vsoto, ki izraža brzino teka jermena v 1 minuti v metrih, navadno delimo s 60, da zvemo, koliko metrov preteče jermen v sekundi. To brzino izražamo z znakom m/sek. Najlepše teče jermen pri brzini 20 m/sek., najmanjša hitrost pa naj bi znašala vsaj 8 m/sek, za jermene, ki morajo prenašati večje pogonske sile. Jermenice elektromotorjev s 125 mm premera imajo povprečno 9 m/sek. brzine jermena, pri jermenici 160 mm pa okoli 11.5 m/sek. Na večji jermenici jermen manj drsi in je torej motor »močnejši«, če mu damo jermenico z večjim premerom, seveda pa mora biti tudi vsa ostala prestava s to v skladu.

Za kratek čas

»Tedaj vam gospod nadzornik noče plačati?« — je vprašal odvetnik krojača, ki je prišel k njemu tožit. »Ne,« mu odgovoril ta. »Pa ste mu vendar sami dali račun in ga tudi prosili za plačilo?« — »Seveda, ravno pred pol ure.« — »Kaj pa je rekel?« — »Ves razjarjen se je zadržal name, naj grem k hudiču.« — »Je že dobro,« pravi odvetnik, »kaj pa ste nato vi rekli in storili?« — »Rekel nisem nič,« odgovori krojač, »temveč šel sem naravnost k vam.«

Kmetovalec je videl majhnega dečka, ki je hotel mlado drevesce poškodovati z nožkom. Rad bi mu bil malo hlače pomeril, ali deček zbeži. »Pojdi k meni, sinček moj!« ga kliče mož s hinjeno prijaznostjo, »ti bom nekaj povedal.« — »O tako majhnim dečkom, kakor sem jaz« — pravi mali zločestnik — »ni treba, da bi vse vedeli.«

Skopuh je vprašal vsakega hlapca, preden ga je vzel v službo, ali zna žvižgati. Kateri ni znal, ni bil sprejet. — Nekdo ga vpraša, zakaj ravna tako. »Hlapca« — pravi skopuh — »pošiljam samega v klet po vino, in tu mora žvižgati, dokler ne zapre vrat, da sem prepričan, da ni ničesar pil.«

Nekemu možu je umrla njegova huda žena. Prijatelj ga tolaži, rekoč: »Le potolaži se, tvoja žena sedi že v Abrahamovem naročju.«

»Tedaj pomilujem ubogega Abrahama, ker mu bo pri prvi priliki skočila v lase,« odvrne pobiti mož.

Mati: »Janez, zadnjikrat si mi napravil tako veselje, ko si bil prvi med učenci, sedaj si pa že zaostal.«

Janez: »Pa mati, druge matere tudi želijo imeti kdaj enako veselje.«

Psi in mačke brez gospodarja v Kopenhagenu so postali posestniki vile. Na podlagi neke ustanove so jim podarili vilo, kjer najdejo živali nege in hrane.

V Egiptu se je zelo povečala petrošnja kameljeva mesa. Kamelje meso se sme tudi prodajati na brezmesne dni.

Srna straži ob grobu. Znanj poljudni pisatelj, ki že nekaj tednov sem sniva na pokopališču v Elbachu pri Miesbachu svoj poslednji sen, je imel v vsem svojem življenju skrbeče, sočustvujoče srce za živali. Zdi se, da hočejo živali prav tako ohraniti svojemu umrlemu prijatelju hvaležno zvestobo in ganljivo navezanost. Tako pride že skozi nekaj dni vsak večer neka srna na vaško pokopališče v Elbachu. V snegu si je izkopala kotlinico in tam leži, dokler se ne prične svitati dan, kakor da bi morala stražiti mrtvega.

Scharfschießen bei St. Veit an der Sava
Am Freitag, den 27. März 1942, findet in der Zeit von 7.00 bis 15.00 Uhr ein Scharfschießen der Wehrmacht in dem nachstehend bezeichneten Raume westlich von St. Veit an der Sava statt. Das Betreten des Sperrgebietes ist lebensgefährlich und daher verboten. Den Weisungen der Sicherungsposten ist unbedingt Folge zu leisten. Sperrgebiet: Dvor — südlich über Höhe 434 zu Höhe 359, von dort ostwärts in gerader Linie Vt. vrata Höhe 514 — nördlich in gerader Linie bis Gunzle, Nordgrenze Verbindungsweg Gunzle bis Dvor einschließend.
Der Landrat in Krainburg

BEKANNTMACHUNG.
Bauern — Landwirte!
Wer sich beim zuständigen Arbeitsamte noch nicht die für den Frühjahrsanbau notwendigen männlichen und weiblichen Hilfskräfte beschafft hat, möge sie sofort bestellen, damit ihm die Arbeitshilfe gesichert ist. — Arbeitsamt Krainburg und Zweigstellen: Radmannsdorf, Stein, Laak, Littai.
RAZGLAS.
Poljedelci — kmetovalci!
Ce si še niste priskrbeli pri pristojnem delovnem uradu (Arbeitsamtu) za pomladansko obdelovanje potrebnih moških in ženskih delovnih moči, si jih naročite takoj, da se vam zagigura delovna pomoč! — Arbeitsamt Krainburg in podružnice: Radmannsdorf, Stein, Laak, Littai.

TRIO SCHUHFABRIK
GES. M. B. H.
NEUMARKTL - OBERKRAIN
DRAHTANSCHRIFT: TRIO NEUMARKTL / FERNSPRECHER NR. 20

Bronchien und Luftröhre
Leiden durch Hustenreiz, Verschleimung oder Atembeschwerden an, das irgend etwas nicht in Ordnung ist. Luftröhrenentzündung, hartnäckige Bronchitis, chronische Verschleimung, quälender Husten und Asthma werden seit Jahren mit Dr. Boescher-Tabletten, auch in allen Fällen, erfolgreich bekämpft. Diese bewährten bis in die neuesten Zeiten oft gebrauchten bewährtesten Entschleimungsmittel von Dr. Boescher-Tabletten sind ein unschätzbliches heilungsförderndes Spezialmittel. Enthält 7 erprobte Wirkstoffe. Gar nicht schmeckend und auswaschungsfähig. Kleinst, bequemt und trägt das angeregte Bronchienewebe. In Apotheken 1.81 und 8.24. Internationales Gesundheitskollegium durch MEDOPHARM München 62/N

Oberkrain. Die Wirtschaftsaußenstelle (Ausfuhrabteilung) des Chefs der Zivilverwaltung in Veldes übersiedelt in das Gebäude des Landrates Radmannsdorf. Auch die Sprechtag der Hauptgeschäftsführer der Industrie- und Handelskammer Klagenfurt werden nunmehr im dortigen Gebäude und nicht mehr in Veldes abgehalten.

Großhandel in Textil, Bekleidung, Kurzwaren und Galanterie
M. u. R. SCHAUTZER
Klagenfurt
Adolf-Hitler-Platz

Mali oglasi v „Karawanken-Bote“
so poceni (6 Rpf. za besedo, debelo tiskano 12 Rpf.) in dovedejo naglo do uspeha.
Nad 20 različnih stolpcev za besedne oglase olajšuje pregled!
Oglase sprejema:
NS.-Gauverlag Kärnten, Krainburg, Veldenerstraße 6
Klagenfurt, Bismardring 13

- Posojila
- Službo išče
- Lokall
- Išče v najem
- Hrana
- Prodaja hiš
- Nakup hiš
- Menjam
- Stavbišča

OZALID- LICHTPAUSPAPIER
liefert prompt
Firma THEODOR STREIN
Fachgeschäft für
Büro- u. Zeichenbedarf, Papiergroßhandlung
KLAGENFURT
Bahnhofstraße 33, Ruf 20-11
VILLACH
Italienerstraße 7, Ruf 44-64

Paul Hatheyer Klagenfurt

Kernseifen, Waschpulver
 • Einheits- und Rasierseifen •
Schmelz-Margarine (Margarine-Schmalz) • **Tafel-Margarine**
Waschin Extra (Bezugschein-freies stark schäumendes Waschmittel) • **Premierjus** • **Speisetalg**
 • **Technischer Talg** • **Kristall-soda** • **Glaubersalz** • **Bittersalz** • **Ammoniak-Soda** • **Wasserglas** • **Aetznatron**

Milo, pralni prašek • **Enotno milo** in milo za britje • **Raztopljenja margarina** (Mast iz margarine) • **Namizna margarina** • **Waschin Extra** (Močno peneče se pralno sredstvo, ki se ga oddaja brez nabavnice) • **Premierjus** • **Jedilni loj** • **Tehnični loj** • **Kristalna soda** • **Glauberjeva sol** • **Grenka sol** • **Amonijakova soda** • **Vodno steklo** • **Jedki natron**

Fische, Marder, Iltisse sowie sämtliche Rohstoffe kauft

Lisice, kune, dihurje, kakor tudi posamezne surove kozuhe kupuje

Pelzhaus Groß
Klagenfurt, Fleischmarkt

7. Deutsche Reichs-Lotterie
Reichste Gewinne

6 zu **500000**
3 zu **300000**
3 zu **200000**
18 zu **100000**

und besonders viele Mitteltreffer können auch Sie gewinnen
PROKOPP
 Staatliche Lotterie-Einnahme
 Wien VI, Mariahilferstr. 29
 Lospreise: Reichsmark je Klasse
 1/3 3.- 1/4 6.- 1/5 24.-
 Ziehung 17. und 18. April

Citajte Karawanken-Bote

Mali oglasi

Službo dobi

Ilapca

h konjem, zmožnega, poštenega, sprejemem takoj; hrana in stanovanje v hiši. Franz Majdič industrijski mlin, Wir — Domschale, Kreis Stein. 1482—1

Odda v najem

Stanovanje

s 1. aprilom oddam v najem za 1 leto brezplačno (dalje po dogovoru) dvo ali tričlanski družini, najraje upokojencu, 1/4 ure do postaje Werd-Otoče. Naslov: „Karawanken Bote, — Krainburg.“ 1493—3

Prodaj

Cepice za zatemlitev

koles, avtomobilov in motociklov. Gummihaus Wiedner Klagenfurt, Bahnhofstr. Nr. 33. 1506—6

Kupim

Listnati rezani les bukov, hrastov, jesenov, javorov, jelšev, orehov, kupim. Ponudbe na Hans Traninger Klagenfurt, Völkermarkter Straße Bahnübersetzung. 1516—7

Otroški športni voziček

dobro ohranjen kupim ali zamenjam proti globokemu, večjemu. Ponudbe na Jos. Savinšek Assling, Adolf Hitler Straße 18. 1512—7

Gramolon

nov ali dobro ohranjen kupim. Ponudbe na Karawanken Bote, Krainburg pod šifro „Gramolon“. 1509—7

Čoln (sandolin)

brezhiben in dobro ohranjen kupim. Ponudbe pod 2227 na Karawanken Bote, Klagenfurt

Mali fotografski aparat po možnosti LEICA takoj kupim. Ponudbe s ceno pod 2223 -7 na Karawanken Bote, Klagenfurt

Posestva

Posestvo

za 4 do 6 glav živine rediti, najraje v kraju, kjer je šola, kupim. Ponudbe pod šifro „Na Gorenskem 1513—10“ na podružnico Karaw. Bote Krainburg.

Dopisi

Mlad, čedno dekle

želi dopisovati z dobrim gospodom. Dopise: „Frühling“ na Karaw. Bote, Krainburg. 1510—20

Ženitve

Samostojen obrtnik

posestnik 44 let, visoke postave, želi poročiti takoj dekle od 32 let dalje, nekoliko izobraženo, če mogoče z znanjem nekoliko nemščine, dobro gospodinja, čedne zunanosti, lepe preteklosti. Ker je eksistenca zagotovljena doteda ni pogoj. Lastno-ročno pisane ponudbe z navedbo starosti itd. s sliko, katera se takoj vrne je poslati na Karawanken Bote pod šifro „Oberkrainer 1517-21“. Diskrecija je častna zadeva.

Razno

Prošnje

vloge prepisujem na stroj in predstavljam v nemški jezik. Dopise naloviti: Gojak Irene, Assling, Adolf Hitlergasse; 24. 1487—28

Ali ste že pregledali kleti in dvorišča? Povsod še stojijo nepotrebne reči, ki se dajo izkoristiti. „Mali oglasi“ Vas reši stare šare.

Fernruf 127
Postfach 18

e. G. m. b. H.

Molkerei-Genossenschaft
KRAINBURG • OBERKRAIN

Krainburg: Verkaufsstellen:

Galle Johann, b. Alter Post
Tretz Maria, Adolf-Hitler-Platz
Zupanc Karol, Bergstraße
Wodnow Maria, Falkendorf
Omersa Maria, Falkendorf
Rahonz, Wart
Polenz M., Wart
Zentrale: Felsendorf

Josef Keuschnigg

Samengroßhandlung
Klagenfurt
Otto-Planetta-Platz 6 • Ruf 2717

Engros und Detail

GEMÜSE, FELDSAMEREIEN ALLER ARTEN STETS AUF LAGER

Na debelo in na drabno

SEMENA ZA ZELENJAVO IN POLJSKA SEMENA vedno na razpolago

Sorgfältige Ausarbeitung Ihrer Amateurarbeiten!

Fotohaus

- ENTWICKELN
- KOPIEREN
- VERGRÖßERN

Schmaus

INHABER: S. GOTTWALD · KLAGENFURT

Platz der Saarpfalz 1 / Ruf 1242

Tüchtige Bürokräft für Korrespondenz und Kartell, eventuell hierfür Befähigte, die rasche Einführung gewährleisten, sucht dringend Spielwarenhaus

→ **Suppendoktor**
Klagenfurt, Flensburger Platz, Rainethof

Izdelovanje damskih torbic in kovčegov -
Lederwaren

M. Šipic
Krainburg

Überflüssige Mehrarbeit!

Es kommt heute auf jede Arbeitskraft an! 1000 Arbeitskräfte werden der Deutschen Reichspost jährlich entzogen durch überflüssige Mehrarbeit bei der Bearbeitung von Sendungen mit mangelhafter Anschrift, bei der Bearbeitung unzustellbarer Briefsendungen ohne Absenderangaben, die deshalb erst amtlich geöffnet werden müssen. 5 Millionen Sendungen müssen jährlich vernichtet werden, weil auch in den Sendungen nähere Absenderangaben fehlen • Helft solche Verluste vermeiden, Sorge jeder für einwandfreie Angabe von Absender und Empfänger • Zustellpostamt (in Großstädten nach Postbezirk und Nummer, z.B. W8, SW11 usw.) und Wohnung oder Geschäftsraum, Gebäudeteil (Vorderhaus, Seitenflügel und Stockwerk, Untermieter)

Unterstützt die Deutsche Reichspost durch einwandfreie Anschriften!
Jeder Mieter und Untermieter bringe ein Türschild an!

DEUTSCHE REICHSPOST

Hišni koledar

bomo ponovno izdali

Da zadostimo velikemu povpraševanju in živahni želji prebivalcev, smo se odločili,

da še enkrat izdamo „Hišni koledar“

Vse interesente, ki so koledar že prej pisмено ali ustmeno naročili, a ga še niso sprejeli, prosimo, da ga ponovno naročijo.

Oni, ki so koledar že prej plačali, a kljub temu ne dobili, naj nam to čimprej sporočijo. Isto velja za raznašalce časopisov in trafikante.

Prodajna cena je prav tako kakor do sedaj RM 0.50 po komadu. Raznašalci »Karawanken Bote« in preprodajalci nam plačajo samo RM 0.40 po komadu.

Vsa naročila in plačila je poslati izključno na

NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg in Krainburg, Veldeserstraße Nr. 6